

nedopadá na lesík malý, kde podle plochy vůbec dělití nelze, nýbrž naopak rozsah jen počtem stromů se udává. Tu se pravidelně stromy probírají, starší vysekávají a mladší ponechávají, a je-li celý porost stejného stáří, vyskává se po případě najednou všecek, načež ovšem na příští užitek řadu let čekati dlužno. A o takový »les«, možno-li porostlinu topolů, jež jak známo nepočítají se mezi stromy lesní, a bříz vůbec nazvati lesem, zde jde, neboť, jak už odvolací soud ze žaloby zjišťuje, bylo tam už před kácením vůbec jen 42 stromů. I kdyby žalovaná všecek porost byla vykácela, nevadilo by to, pakliže jen všecko pro domácnost svou potřebovala, a to by platilo, i kdyby byla poživatelkou, neboť s druhé strany zase uznati dlužno, že i poživatel musí míti vždy aspoň tolik práva, jako uživatel. Neprávem tedy dovolání žádá, aby se zjistilo, mnoho-li užiteků sporný les poskytuje ročně a zda dříví, jež žalovaná pokácela, přesahuje míru ročních užiteků, neboť na tuto míru vůbec nepřijde, nýbrž jen na potřebu žalované.

Čís. 1838.

Peněžitá pohledávka proti dráze o náhradu za nedodané věci vzniká teprve uplynutím dodací lhůty a tento den jest rozhodným pro posouzení, zda se na ni vztahuje předpis § 10 nařízení ze dne 25. února 1919, čís. 86 sb. z. a n. o příročí. Pouhé ústní požádání zřízence dráhy, by po zboží pátral, není řádnou reklamací, třebaž zřízenec slíbil vyhověti. Podstatnou náležitostí reklamace jest ocenění nedodaného zboží (§ 99 (3) žel. dopr. řád).

(Rozh. ze dne 12. září 1922, Rv II 167/22.)

Žalobkyně odevzdala dne 14. ledna 1919 tuzemské dráze 13 vinných sudů k dopravě do ciziny. Dne 19. února 1919 vyzvala odesílatelka přednostu odesílací stanice, by po zásilce pátral, kteroužto výzvu dne 22. března a 10. října 1919 opětovala. Ježto zboží na místo určení nedošlo, domáhala se odesílatelka, podavši před tím dne 17. března 1920 reklamaci, na dráze, u níž zásilku podala, náhrady škody. Procesní soud první stolice žalobě vyhověl. Důvody: Ohlášení z 19. února, 22. března a 10. října 1919 nejsou reklamacemi dle §§ 99 (3) žel. dopr. řádu. Udává přednost stanice, že je považoval za vyzvání k pátrání, že s nimi tak nakládal a že jimi žalobkyně náhrady nežádala. Ostatně první domnělá reklamace, — druhé dvě byly urgencí první — se stala ještě před uplynutím dodací lhůty. Dle toho byla zásilka reklamována, jak tvrdí žalovaný, teprve 17. března 1920. Svědky je dokázáno, že zásilka byla podána 14. ledna 1919 dopoledne. Dle toho skončila dodací lhůta 3. března 1919 v poledne, jelikož 2. března 1919 byla neděle (§ 75 (9) dopr. řád). Byl by tedy dle § 98 (2) žel. dopr. ř. nárok promlčen, nepodala-li by se reklamace nejpozději 3. března 1920 (§ 902 obč. zák.). Dle nař. min. fin. ze dne 25. února 1919, čís. 86 sb. z. a n. nezapočítává se však doba 14 denního příročí, nařízením oním ustanoveného, při pohledávkách mezi 27. únorem a 9. březnem 1919 splatných, tedy také při pohledávkách, při nichž promlčení dle výslovného ustanovení zákona (§ 98 žel. dopr. ř.) mezi 27. únorem a 3. březnem 1919 počíná, do promlčecích lhůt. Pohle-

dávka žalobkyně byla dne 3. března 1919, uplynutím dodací lhůty, pohledávkou peněžitou, kterou žalovaný pro právě uvedené příročí nebyl povinen platit a žalobkyně dle § 10 čís. 8 cit. min. nař. oprávněna žalovati. Proto se vztahuje příročí i na pohledávku žalobkyně. Jelikož pak reklamáce byla podána 17. března 1920, není nárok promlčen, Cenu zboží žalovaný připustil. Proto byl žalovaný odsouzen k zaplacení zažalovaného peníze 14.719 Kč, avšak pouze s úroky od 17. března 1920, poněvadž až tehdy reklamáce podána, kdežto žaloba zamítnuta, pokud žádá úrok starší. O d v o l a c í s o u d žalobu zaničil. D ů v o d y: Soud první stolice v napadeném rozsudku nesprávně vyslovil, že se ustanovení § 10 nařízení ministerstva financí ze dne 25. února 1919, čís. 86 sb. z. a n. o příročí vztahují na uplatňovanou pohledávku žalobkyně. Předpokladem použití tohoto nařízení na zažalovanou pohledávku jest, aby pohledávka tato jako pohledávka peněžitá vznikla již přede dnem 26. února 1919 a aby v době do 26. února 1919 buď byla splatnou, neb aby se v době mezi dnem 27. února a 9. března 1919 stala splatnou. Předpokladů těch v tomto případě není, neboť žalobkyně až do uplynutí lhůty dodací, t. j. do dne 3. března 1919 ba ještě 30 dní po tomto dni měla vůči žalovanému eráru pouze nárok na dopravu zboží dle smlouvy dopravní, nikoliv však nějakou peněžitou pohledávku (§ 90 a 98 žel. dopr. ř.). Žalobkyně měla dle dopravních předpisů teprve 30 dní po uplynutí dodací lhůty právo žádati, by jí žalovaný škodu, vzniklou ztrátou dopravovaného zboží, nahradil, a v důsledcích toho mohl se teprve po této době státi tento náhradní nárok žalobkyně splatným. V důsledcích toho nevztahuje se na žalovanou pohledávku ustanovení § 10 nařízení ministerstva financí ze dne 25. února 1919, čís. 86 sb. z. a n., jak soud první stolice v napadeném rozsudku neprávem vyslovil. Nárok žalobkyně z dopravní smlouvy, touto žalobou jako peněžitá pohledávka uplatňovaný, měl, když, jak mezi stranami jest nesporno, lhůta dodací končila dne 3. března 1919, do 3. března 1920 býti řádně uplatňován aneb aspoň dle § 98 žel. dopr. ř. reklamován, to jest určitým penězem žalovanému oznámen. Když žalobkyně písemně reklamáce, jak v železničním dopravním řádě výslovně je stanoveno, do té doby nepodala, zanikl její nárok na náhradu škody, ztrátou zboží utrpěné, dnem 3. března 1920 promlčením. Žalobkyně, podavši, jak soud první stolice správně zjistil, reklamaci teprve dne 17. března 1920, reklamovala náhradní nárok proti žalovanému opožděně a nebyla promlčecí lhůta nijak přerušena. Poněvadž, jak soud první stolice správně dovodil, a jak soud odvolací považuje zjištěno, žádosti žalobkyně za pátrání po dopravovaných 13 vinných sudech u přednosta dráhy ze dne 19. února, 22. března a 10. října 1919, i když zapsány byly do knihy reklamací, za reklamáce ve smyslu § 98 žel. dopr. ř. považovati nelze, nebyla ani lhůta promlčecí zastavena.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl odvolání.

D ů v o d y:

§ 10 nař. min. financí ze dne 25. února 1919, čís. 86 sb. z. a n. praví v odstavci 1, že příročí platí pro soukromoprávní peněžité pohledávky vzniklé až včetně do 26. února 1919, směnečné a šekové. Avšak pohledávka, žalující stranou vymáhaná, nevznikla již před 26. únorem 1919.

Dopravní smlouva uzavřena byla sice již 14. ledna 1919, avšak smlouvou tou převzala dráha podle § 61 žel. dopr. ř. pouze zboží k dopravě. Odesílatel neměl v době té a ani ovšem až včetně do 26. února 1919 proti dráze peněžitého požadavku, nýbrž měl pouze nárok, aby zboží bylo řádně dopraveno. Jediný tento nárok trval až do uplynutí lhůty dodací, to jest do 3. března 1919, pokud se týče podle § 90 žel. dopr. ř. mohl náhradní nárok za ztracené zboží býti uplatňován až třicátý den po uplynutí lhůty dodací. Do doby té nutno tedy klásti vznik pohledávky. Lhůtu, do kdy trvá právo, žádati náhradu, určuje § 98 (1), (2) žel. dopr. ř. tím způsobem, že praví, že nároky proti dráze pro ztrátu zboží... pro překročení lhůty dodací promlčují se v jednom roce, že však promlčení se staví písemným oznámením nároku (reklamací) u dráhy. Pro reklamacie ustanovuje § 99 (3) žel. dopr. ř., že musí býti podány písemně a opatřeny dokladem o ceně ztraceného zboží. Tento předpis o oznámení požadované ceny ztraceného zboží s dokladem o tom má patrně za účel, aby dráha, návalem podobných nároku přetížená, bez dlouhého pátrání, které by se nesrovnávalo s povinností dráhy k rychlému vyřizování, mohla zjistiti pravou cenu ztraceného zboží a přiměřenost odškodňovacího nároku. Jak napadeným rozsudkem zjištěno, byla reklamacie, předepsaným způsobem upravená, podána teprve 17. března 1920, tudíž v době, kdy již nárok podle § 98 žel. dopr. ř. promlčen byl uplynutím více než jednoho roku po 3. březnu 1919, kdy končila lhůta dodací. Pouhé požádání přednosty stanice, učiněné ještě před uplynutím dodací lhůty, aby po zásilce dal pátrati, a neuplatňující náhradních nároků, není reklamací a slib přednostuv, že dráha vyřízení žádosti obstará, není také slibem náhrady nebo sprostěním odesílatele z povinnosti, by v čas podal řádnou reklamací, opatřenou dokladem o ceně ztraceného zboží, za něž náhrada se požaduje.

Čís. 1839.

Zákon o ručení železnic ze dne 5. března 1869, čís. 27 ř. zák.

Na tom, kdo uplatňuje nárok dle zákona o ručení železnic, jest nejen, by prokázal úraz, nýbrž i příhodu v dopravě.

(Rozh. ze dne 12. září 1922, Rv II 174/22.)

Žalobce tvrdil, že těžký úraz, jež utrpěl, byl způsoben tím, že při jeho vstupu do vlaku vlak sebou dvakráte trhl, a že následkem toho spadl se stupátka a těžce se zranil. Žalobě o náhradu škody proti dráze procesní soud první stolice co do duvodu vyhověl, odvolací soud ji zamítl. Důvody: Zákon předpokládá ovšem ručení dráhy za škodu poraněním člověka, přivoděnou příhodou v dopravě, a ukládá podnikatelstvu dráhy, má-li býti sprostěno z ručení, dukaz, že poranění se nestalo jeho zaviněním. Aby však nastati mohla právní domněnka § 1 zákona ze dne 5. března 1869, čís. 27 ř. zák., totiž aby vznikla náhradní povinnost podnikatelstva dráhy, plynoucí z tohoto zákona, musí býti prokázáno, že poranění přivoděno bylo příhodou v dopravě železnice. Tyto skutkové okolnosti, tvořící zákonný předpoklad každé žaloby, opírající se o zákon o povinném ručení železnic, musí dokázati žalobce.